

टीकापुर नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : २ संख्या : १२ मिति: २०७७/०३/१७

भाग - ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्रसंघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि-२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्मर भावना बयोडिजम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाझ्छनिय भएकलाई अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि टीकापुर नगरपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम "अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिवय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "ऐन" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५समेत) सम्झनुपर्दछ।

(ख) "नियमावली" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनुपर्दछ।

(ग) "स्थानीय तह" भन्नाले टीकापुर नगरपालिका सम्झनुपर्दछ।

(घ) "बडा कार्यालय" भन्नाले टीकापुर नगरपालिकाको बडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ।

(ड) "समन्वय समिति" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिमरहेका छन्।

(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तहदेखिखनै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख सहज तुल्याउने।

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारलेजनाएको प्रतिबद्धता बमोजिमअपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गाकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पञ्चनेत्रेसेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकी करण गर्न सहयोग गर्ने।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गाकरण गरिएको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गाकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछः

(क) पुर्ण अशक्त अपाङ्गताः तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'क' वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

१. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसलेल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरूको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुनुपेयक्ति,

२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्नेर अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिजम प्रभावित व्यक्ति, पूर्णरूपमा श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,

३. दुई वासो भन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबै जसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,

४. निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्थाहार सुसार) को आवश्यक परिहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गताः तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ख' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोषेष्वेवा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिड्डल र संचार गर्न कठिनाई हुनुपेयक्तिहरू,

२. मष्टिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कल्पणलेशरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हविलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
३. दुवै हातकुम देखिखावा पाखुरा देखिखमुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कल्पणलेदुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनिको माग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशील नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,
४. दृष्टि विहिन र पूर्ण दृष्टिविहीनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू,
५. संचारको लागि निरन्तर दधेलाले आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवन का क्रियाकलापहरू स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिजम भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरूको सहयोग लिई रहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(ग) मध्यम अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई गा वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ पहेलो पृष्ठभूमिमा जारीगरिनेछ।

१. कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिँडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयं गर्न सक्ने,
२. विभिन्न कल्पणले घुँडामुनिको अङ्ग मा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडुल गर्न सक्ने,
३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हजल्ले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४. दुवै हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमाबूढी औला र चोरीऔला गुमाएका,
५. दुवै गोडाको कर्कुच्चाभन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिँडुल गर्न सक्ने,
६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
७. सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिजम भएका व्यक्तिहरू,

८. श्रवण यन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्त श्रवण व्यक्तिहरू
९. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र जिकी धाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरू
१०. ओठ तल्लुफाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरू,
११. बोल्दा अदिकने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरू,
१२. तीन फिट भन्दा मुनिका होचा पुइका व्यक्तिहरू,
१३. चस्मा र श्रवणयन्त्र दबै प्रयोग गर्ने श्रवण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरू, लेन्स वा म्यागनीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढन सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
१४. अनुवशीय रक्तश्वाव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिंडुलमा कठिनाइ हतुँच्यक्तिहरू,
१५. मानसिक वा मनोसामाजिकअपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू।

(घ) सामान्य अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरू लाइ 'घ' बर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतोपृष्ठ भूमिमा जारी गरिनेछ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम सम्पादन गर्न सक्ने
२. हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ले वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औला र चोरी औला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बूढी औला र चोरी औला भएका व्यक्तिहरू,
३. ठूलो अक्षर पढन सक्ने न्यूनदृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
४. दुवै गोडाको सबै औलाका भागहरू नभएका,
५. श्रवण यन्त्रलगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरू,

परिच्छेद ३

परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिमहनेछ।

परिचय - पत्रवाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हतुँ गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम

एकापटी नेपाली भाषामा र अर्कापटी अंगोजी भाषामा लेखिएकोमाथि दफा ४
मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एकपृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यता आधारमा
गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध
गराइनेछ ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धि व्यवस्था देहाय बमोजिजमहुनेछ ।

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ४२
अनुसार अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि
नगरपालिकामा देहाय बमोजिजमकोस्थानीय समन्वय समिति रहनेछ:-

(क) नगरपालिकाको उपप्रमुख	संयोजक
(ख) नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट नगरपालिकाले तोकेको महिला
सदस्य	सदस्य
(ग) नगरपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा श्रोत व्यक्ति
मध्येबाट नगरपालिकाको प्रमुखले तोकेको व्यक्ति	सदस्य
(घ) नगर कार्यपालिकाको प्रमुखले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्यचौकी वा
अस्पतालको चिकित्सक	सदस्य
(ड.) स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
(च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा
कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट नगरपालिकाको प्रमुखले मनोनित गरेको
संस्थाको प्रतिनिधि	सदस्य
(झ) नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले
मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तीनजना	सदस्य
(ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय
हर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख	सदस्य
(झ) नगरपालिकाको उपप्रमुखले तोकेको नगरपालिकाको कर्मचारी-सदस्य सिचव	
(२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणका लागि सिफारिस
गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिजमपरिचय - पत्र
सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको
सामाजिक विकास मन्त्रालय; महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक
मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखिखपठसुन्नुपर्दछ ।	

परिचयपत्र वितरण

परिचयपत्र वितरण

७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिमहुनेछः

(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति, स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची^१ बमोजिमकोठाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरू २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भए सम्म अपाङ्गता दखिनभेरी लिखिचाएकोफोटो, असत्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अंगहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हकु़े सिमितताहरूको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्म दर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जगगाधनी प्रमाणपुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा डिज्न.का.मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।

(ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखिखडा कार्यालयको सिफारिस सहित एकप्रति नगरपालिकामा पठाउनुपर्दछ ।

(घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमासो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनुपर्दछ ।

(इ.) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित नबहुनेसूचना पाएको १५ दिनभित्रमा सम्बन्धित स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(ब) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखिस्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचयपत्र पाउनेदेखियो भनि स्थानीय

समन्वय समितिले शिफारिस गरेमा निजलाई परिचयपत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा बढा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।

(घ) परिचय पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा बढा कार्यालयले चिकित्सक / विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसंग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।

(ज) सामान्य तया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय पत्र बुझिलिनुपर्दछ । जति अशक्त वा पर्श्य अशक्त अपाङ्गता भएको कार्यालये परिचयपत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा बढा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बहुल्लनभेदी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत स्थानीय तहले^२ एवं प्लाटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गरज्ञनुपर्नेछ ।

(ञ) समन्वय समितिले परिचयपत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिजमको परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गरज्ञनुपर्नेछ ।

(ट) परिचय पत्रमा नगरपालिका को प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(ठ) प्रत्यक्ष रूपमा दर्जिनेवा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपल बाराउनुपर्नेछ ।

(ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदर्जिनेवा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रियसम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्टरूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्नुपर्नेछ ।

८. अन्य स्थानीय तहबाट परिचय पत्र वितरण गर्ने:

स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थाई बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धि तस्थानीय तहबाट परिचय पत्र

नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ।

९. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) परिचय - पत्रहराइ, नासिइ वा विभिन्न परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनुपर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको बडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनुपर्दछ।
- (२) बडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझिनिवेदकको माग मनासिब देखिएँ। परिचय-पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि बडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सङ्कल कागजात सहित सिफारिस गरी नगरपालिकामा पठाउनुपर्दछ।
- (३) स्थानीय तहलेसिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोझै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनुपर्नेछ।
- (४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्रबाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमास्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नुपर्दछ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिमसजाय हुनेछ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था:

- (१) सम्बन्धित बडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनुपर्दछ।
- (२) स्थानीय तहलेपरिचयपत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचय पत्रप्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको बडा कार्यालयलाई दिनुपर्दछ।
- (३) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरूको अभिलेखराखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिकविकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा

बण्ड २, संख्या १३, स्थानीय राजपत्र भाग ३, मिति २०७७/०३/१७

ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठल्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-५

विविध

१२. विविधः

- (१) स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्राधिकार मित्र रहेका बिकट तथा दुर्भागाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा बर्षो एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचयपत्र वितरण सम्बन्धि घुन्ति शिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ।
- (२) यो कार्यविधि लगाहूहरुउअगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचयपत्र सम्बन्धित नगरपालिका बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्षभित्र मा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनु पर्नेछ। यस अधिकारी भएका परिचय पत्र एक वर्ष पछि स्वतःमान्य हुनेद्दैन।
- (३) यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझाएमाबाझाएकोहद सम्म स्वतः अमान्य हुनेछ।
- (४) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिमहुनेछ।
- (५) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५बमोजिमभए गरेका काम कारबाही यसे कार्यविधि बमोजिमभए गरेको मानिनेछ।
- (६) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५खारेज गरिएको छ।

अनुसूची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू
मार्फत.....

..... नगरपालिका
मिति:.....

विषय: अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउँ।
महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउन योग्य भएकल्पे निम्न लिखित विवरण राखिए परिचय पत्र पाउन यो निवेदन येश गरेको छ। मैले पेस गरेको विवरण ठीक सौचो छ, झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानुन बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्चुर छु।

१. नामथर उमेर लिङ्ग
२. प्रदेश:
३. ठेगाना:
 - (क) स्थायी ठेगाना: पालिका, वडानं टोल
 - (ख) अस्थायी ठेगाना: पालिका, वडानं टोल
 - (ग) सम्पर्कटेलिफोन वा मोबाइल नं.
४. संरक्षक/अभिभावकको नामथर निवेदकको नामा
५. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार
६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार
७. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण
८. क्षति भएपछी दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण

९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा लिचनोलगाउनुहोस्।

क) रोगको दीर्घ असर ख) दुर्घटना ग) जन्मजात

- घ) सशस्त्र द्वन्द्व ड) वंशानुगत कारण च) अन्य
१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको: उपयुक्त स्थानमा लिच्छिनोलग्नहुन्होसे। क) भएको ख) नभएको
११. आवश्यकता भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्न हुन्छ
-
१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको (उपयुक्त स्थानमा लिच्छिनोलग्नहुन्होसे) क) गर्ने गरेको ख) गर्ने नगरेको
१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम:
-
१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ
- क) ख) ग)
- घ) ड) च)
१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भनेकुनकुन कामको लागि लिनुहुन्छ(क) ख) ग)
- घ) ड) च)
१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता प्राथमिक तह घ) निम्न माध्यमिक तह
ड) माध्यमिक तह च) उच्च माध्यमिक तह छ) स्नातकतह
ज) स्नातकोत्तर तह झ) विद्यावारिधी तह
१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम लेख्नुहोसे
-
१८. हालको पेशा:
- क) अध्ययन ख) कृषि व्यवसाय ग) स्वरोजगार घ) अध्ययन
ड) सरकारी सेवा च) निजी क्षेत्रमा सेवा ज) केही नगरेको झ) अन्य ...
निवेदक
- नाम, थर
- हस्ताक्षर
- मिति

खण्ड २, संख्या १३, स्थानीय राजपत्र भाग ३, मिति २०७७/०३/१७

अनुसूची २
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्रको ढाँचा

नेपाल सरकार

निशानाछाप

परिचय-पत्र नम्बर:

परिचय पत्रको प्रकारः

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१) नाम, थरः

२) ठेगानाःप्रदेश जिल्ला..... स्थानीय
तह.....

३) जन्ममिति: ४) नागरीकता नम्बर:

५) लिङ्गः..... ६) रक्तसमुह.....

७) अपाङ्गताको किसिमः प्रकृतिको आधारमा..... गम्भीरता.....

८) बछुआमा वा संरक्षकको नाम, थर.....

९) परिचय पत्र वाहकको दस्तखतः

१०) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने

नाम, थर

हस्ताक्षर

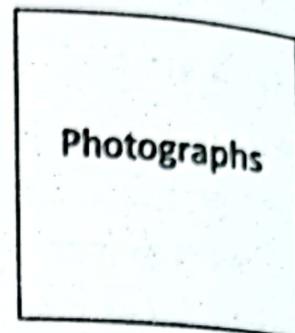
पद

मिति

"यो परिचय पत्र कसलैपैषाएमा निजकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा
बुझाइदिनु होला"

Annex 2
Disability Identity Card Format

The Government of Nepal
Stamp
.....

ID Card Number:

ID Card Type:

Disability Identity Card

1) Full Name of Person

2) Address: ProvinceDistrict.....Local

Level.....

3) Date of Birth 4) Citizenship Number:.....

5) Sex: 6) Blood Group:.....

7) Types of Disability : On the basis of natureOn
the basis of Severity.....

8) Father Name/Mother Name or Guardain.....

9) Signature of ID card Holders.....

10) Approved by

Name

Signature

Designation

Date

"If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police
station or municipality office"

अनुसूची

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिनेबेमिलेखको ढाँचा

क्रमसंख्या:

अपाङ्गता परिचय पत्र नम्बर: परिचय पत्रको प्रकार.....

१) नाम, थर:

२) ठेगाना (स्थायी)प्रदेश: जिल्ला: स्थानीय तह: वडा:

३) ठेगाना (अस्थाई) प्रदेश: जिल्ला: स्थानीय तह: वडा:

४) जन्म मिति: ५) नागरीकता नम्बर: ६) लिङ्गः

७) रक्तसम्बुहु

८) विवाहित/अविवाहितः

९) बज्जुआमा वा संरक्षकको नाम, थरः

१०) ठेगाना:प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह वडा

११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता:

१२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेजः अध्ययन नगरेको पढाइ सकेको

१३) पेशा:

१४) अपाङ्गताको किसिमः

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा.....

ख) अपाङ्गताको गर्भारताको आधारमा.....

१५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्छ ?

१६) कस्तादै निक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्दैन?

१७) सहायक सामग्री आवश्यक पर्ने नपर्ने
आवश्यक पर्ने भएको.....

१८) हाल सहायक सामग्री पाएको नपाएको

बण्ड ३, संख्या १३, स्थानीय राजपत्र माण ३, मिति २०७५/०३/१६

१९) परिचय-पत्र वाहकलाई गरेका अन्य सेवा, सुविधा

२०) परिचय पत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरू

२१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकायः

२२) अन्य.....

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको:

दस्तखतः

नाम, थरः

पदः

कार्यालयः

मिति :

आज्ञाले,

दमन सिंह चौधरी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
टीकापुर नगरकार्यपालिकाको कार्यालय